

U S T A W A

z dnia2017 r.

o zmianie ustawy o repatriacji oraz ustawy o cudzoziemcach

Art. 1. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2014 r. poz.1392, z 2015 r. poz. 1274 oraz z 2017 r. poz. 858) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustawa określa zasady nabywania obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji, prawa repatrianta, a także zasady i tryb udzielania pomocy repatriantom i członkom ich rodzin.”;

2) po art. 1 dodaje się art. 2 w brzmieniu:

„Art. 2. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o:

- 1) kandydacie na repatrianta – oznacza to osobę polskiego pochodzenia, wobec której konsul wydał decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji albo – w przypadku osoby, która złożyła wniosek o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji przed dniem 1 maja 2017 r. – decyzję o przyrzeczeniu wydania takiej wizy;
- 2) najbliższej rodzinie repatrianta – oznacza to małżonka repatrianta i małoletnie dziecko pozostające pod władzą rodzicielską co najmniej jednego z rodziców, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej razem z repatriantem.”;

3) w art. 3b w ust. 1:

a) w pkt 1:

– lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) przyznania kandydatowi na repatrianta miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, zwanym dalej „ośrodkiem”,

– skreśla się lit. d,

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) koordynowanie działań na rzecz pomocy repatriantom i członkom ich rodzin.”;

4) w art. 3c:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pełnomocnik, wydając decyzję w sprawie przyznania miejsca w ośrodku kandydatowi na repatrianta, bierze pod uwagę czas oczekiwania na wydanie wizy krajowej w celu repatriacji osób ujętych w ewidencji osób ubiegających się o wydanie

wizy krajowej w celu repatriacji, które nie posiadają warunków do osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Decyzja, o której mowa w ust. 1, obejmuje również członków najbliższej rodziny repatrianta, którzy złożyli wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt stały zgodnie z art. 13 ust. 3. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

1b. Pełnomocnik wydaje decyzję w sprawie przyznania miejsca w ośrodku po przedstawieniu przez konsula wyrażonej na piśmie zgody osób, o których mowa w ust. 1 i 1a, na umieszczenie w ośrodku. W przypadku osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej całkowicie, zgodę wyraża jej rodzic lub opiekun prawny.”;

5) w art. 3f w ust. 9 kropkę zastępuje się średnikiem i po pkt 5 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) może zapraszać do udziału w pracach Rady przedstawicieli urzędów administracji publicznej.”;

6) w art. 9:

a) w ust. 1 skreśla się pkt 2,

b) skreśla się ust. 2,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Wiza krajowa w celu repatriacji może być wydana małżonkowi i zstępnym do czwartego stopnia osoby, o której mowa w ust. 1, jeżeli zamierzają przybyć do Rzeczypospolitej Polskiej z osobą, o której mowa w ust. 1, z zamiarem osiedlenia się na stałe.

4. Wiza krajowa w celu repatriacji może być wydana małżonkowi zstępnego, o którym mowa w ust. 3, jeżeli zamierza z nim przybyć do Rzeczypospolitej Polskiej z zamiarem osiedlenia się na stałe.”;

7) po art. 12c dodaje się art. 13 w brzmieniu:

„Art. 13. 1. Małżonkowi repatrianta, który nie złożył wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji na podstawie art. 9 ust. 3, a zamierza osiedlić się wspólnie z repatriantem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udziela się zezwolenia na pobyt stały.

2. W przypadku braku zgody, o której mowa w art. 7, zezwolenia na pobyt stały udziela się również małoletniemu dziecku pozostającemu pod władzą rodzicielską repatrianta oraz małoletniemu dziecku współmałżonka pozostającemu pod jego władzą rodzicielską.

3. Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały małżonka, o którym mowa w ust. 1, oraz małoletniego dziecka, o którym mowa w ust. 2, dołącza się do wniosku o wydanie wizej krajowej w celu repatriacji.

4. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej "Szefem Urzędu", udziela lub odmawia udzielenia zezwolenia na pobyt stały osobom, o których mowa w ust. 1 i 2.

5. Organem właściwym do wydania lub wymiany karty pobytu osobom, o których mowa w ust. 1 i 2, jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

6. Do udzielenia zezwolenia na pobyt stały oraz wydawania karty pobytu stosuje się przepisy działu VI oraz VII ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 858).”;

8) w art. 16:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Za repatrianta może być uznana również osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) uzyskała zezwolenie na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako małżonek repatrianta;
- 2) nie zachodzą wobec niej okoliczności, o których mowa w art. 10a;
- 3) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej źródło utrzymania oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego.”

b) w ust. 3 po wyrazach „pkt 5” dodaje się wyrazy „oraz ust. 2a pkt 3”;

9) w art. 16a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Decyzję w sprawie uznania za repatrianta wydaje wojewoda właściwy ze względu na zamierzone miejsce osiedlenia się osoby, o której mowa w art. 16 ust. 1, 2 lub 2a.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Osoba ubiegająca się o uznanie za repatrianta na podstawie art. 16 ust. 1 i 2, nieposiadająca decyzji konsula o stwierdzeniu jej polskiego pochodzenia, dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dokumenty, o których mowa w art. 6.”;

10) w art. 16c ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Osoba, o której mowa w art. 16 ust. 1, 2 lub 2a, będąca cudzoziemcem w dniu wydania decyzji o uznaniu za repatrianta, nabywa obywatelstwo polskie z dniem wydania decyzji o uznaniu za repatrianta, jeżeli ta decyzja stała się ostateczna.

2. Po wydaniu decyzji o uznaniu za repatrianta, przy ustalaniu prawa osoby, o której mowa w art. 16 ust. 1, 2 lub 2a, do świadczeń emerytalnych i rentowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich wysokości, okresy zatrudnienia za granicą uwzględnia się jako okresy składkowe.”;

11) w art. 17:

a) w ust. 1:

– zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie:

„1. Pełnomocnik, udziela repatriantowi oraz członkom jego najbliższej rodziny, jednorazowo, w drodze decyzji, pomocy ze środków budżetu państwa na:”

– w pkt 1 średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta;”

– w pkt 2 średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta;”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta udziela repatriantowi, który poniósł koszty związane z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, w drodze decyzji, pomocy finansowej ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych, udokumentowanych przez repatrianta kosztów, w wysokości do 6000 zł na repatrianta i każdego członka jego najbliższej rodziny, prowadzącego wspólnie z repatriantem gospodarstwo domowe.”;

c) skreśla się ust. 3.”;

12) w art. 17a ust. 1 – 4 otrzymują brzmienie:

„Art. 17a. 1. Repatriant składa wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 2, do starosty, o którym mowa w art. 17 ust. 6, w terminie 2 lat od dnia nabycia przez repatrianta obywatelstwa polskiego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, obejmuje członków najbliższej rodziny repatrianta prowadzących z nim wspólnie gospodarstwo domowe.

3. Wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 2, składa się na formularzu, który zawiera następujące dane i informacje dotyczące wnioskodawcy:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imiona rodziców;
- 4) nazwisko rodowe matki;

- 5) datę urodzenia;
- 6) adres miejsca zamieszkania;
- 7) datę nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji;
- 8) liczbę członków najbliższej rodziny repatrianta prowadzących z nim wspólnie gospodarstwo domowe;
- 9) imię, nazwisko, datę urodzenia, datę przybycia do Rzeczypospolitej Polskiej oraz stopień pokrewieństwa w stosunku do wnioskodawcy każdej z osób, o której mowa w pkt 8;
- 10) informację na temat wysokości i zakresu pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2, przyznanej dotychczas wnioskodawcy lub członkowi jego najbliższej rodziny objętemu wnioskiem, decyzją starosty, wydaną przed dniem złożenia wniosku;
- 11) uzasadnienie wniosku.

4. Do wniosku, o którym mowa w art. 17 ust. 2, dołącza się:

- 1) kopię dowodu osobistego wnioskodawcy, a jeżeli wnioskodawcą jest osoba małoletnia – kopię dowodu osobistego osoby, pod której opieką pozostaje;
- 2) dowód poniesienia kosztów, o których mowa w art. 17 ust. 2, a w przypadku osoby małoletniej, dowód poniesienia kosztów przez osobę, pod opieką której pozostaje;
- 3) kopię decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa polskiego;
- 4) dokument, z którego wynika tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 17 ust. 2;
- 5) inne dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku;
- 6) oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane i informacje zawarte we wniosku są prawdziwe.”;

13) w art. 17b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pełnomocnik udziela repatriantowi, który przybył do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizej krajowej w celu repatriacji, posiadając dowód potwierdzający posiadanie warunków do osiedlenia się w postaci:

- 1) oświadczenia obywatela polskiego, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 3, albo
- 2) decyzji Pełnomocnika w sprawie przyznania miejsca w ośrodku
– na jego wniosek, w drodze decyzji, pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wniosek o przyznanie pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 1, obejmuje członków najbliższej rodziny repatrianta prowadzących z nim wspólnie gospodarstwo domowe.”,

c) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Łączna wysokość pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć kwoty 25 000 zł na repatrianta oraz na każdego członka jego najbliższej rodziny prowadzącego z nim wspólnie gospodarstwo domowe, z zastrzeżeniem ust. 8a.

7. Wysokość pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1 nie może w miesiącu przekraczać kwoty:

- 1) 300 zł na repatrianta oraz na każdego członka jego najbliższej rodziny, prowadzących z nim wspólnie gospodarstwo domowe;
- 2) miesięcznej kwoty czynszu wynikającej z umowy najmu.”,

d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a –8c w brzmieniu:

„8a. Wysokość pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 3, zwiększa się o dopłatę w wysokości nieprzekraczającej kwoty 25 000 zł łącznie na repatrianta oraz członków jego najbliższej rodziny, prowadzących z nim wspólnie gospodarstwo domowe. Przepisy ust. 11 stosuje się odpowiednio.

8b. Wysokość pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 3, udzielonej repatriantowi oraz członkom jego najbliższej rodziny prowadzącym z nim wspólnie gospodarstwo domowe, nie może przekroczyć ceny lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, określonej w akcie notarialnym umowy sprzedaży.

8c. W przypadku nabycia tego samego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego wspólnie przez kilku repatriantów, prowadzących odrębne gospodarstwa domowe w rozumieniu ust. 6, przepisy ust. 8b stosuje się odpowiednio.”;

14) w art. 17c:

a) skreśla się ust. 1 i 2,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wniosek, o którym mowa w art. 17b ust. 1, repatriant składa do Pełnomocnika, na formularzu, który zawiera następujące dane i informacje dotyczące wnioskodawcy:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imiona rodziców;

- 4) nazwisko rodowe matki;
 - 5) datę urodzenia;
 - 6) numer PESEL;
 - 7) serię i numer dowodu osobistego, a jeżeli wnioskodawcą jest osoba małoletnia - serię i numer dowodu osobistego osoby, pod której opieką pozostaje;
 - 8) adres miejsca zamieszkania;
 - 9) datę nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji;
 - 10) imię, nazwisko, datę urodzenia oraz stopień pokrewieństwa w stosunku do wnioskodawcy obywatela polskiego, który złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 3, w przypadku wnioskodawcy, o którym mowa w art. 17b ust. 1 pkt 1;
 - 11) datę opuszczenia ośrodka, w przypadku wnioskodawcy, o którym mowa w art. 17b ust. 1 pkt 2;
 - 12) liczbę członków najbliższej rodziny repatrianta;
 - 13) imię, nazwisko, datę urodzenia, datę przybycia do Rzeczypospolitej Polskiej oraz stopień pokrewieństwa w stosunku do wnioskodawcy każdej z osób, o której mowa w pkt 12.
 - 14) adres:
 - a) wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego albo
 - b) miejsca zakwaterowania w domu studenckim, albo
 - c) nabywanego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego;
 - 15) informację na temat wysokości i zakresu pomocy na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, przyznanej dotychczas wnioskodawcy lub członkowi jego najbliższej rodziny objętemu wnioskiem, decyzją Pełnomocnika, wydaną przed dniem złożenia wniosku;
 - 16) numer rachunku bankowego właściwy do przekazania środków pomocy finansowej, o której mowa w art. 17b ust. 1;
 - 17) uzasadnienie wniosku.”,
- c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
- „3a. Do wniosku, o którym mowa w art. 17b ust. 1, dołącza się:
 - 1) kopię dowodu osobistego wnioskodawcy, a jeżeli wnioskodawcą jest osoba małoletnia – kopię dowodu osobistego osoby, pod którego opieką pozostaje;
 - 2) kopię decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa polskiego;

- 3) inne dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku;
- 4) oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane i informacje zawarte we wniosku są prawdziwe.”;

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Do wniosku o przyznanie pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w art. 17b ust. 2 pkt 3, dołącza się kopię umowy przedwstępnej sprzedaży lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego albo kopię umowy podpisanej z deweloperem, z której wynika zobowiązanie stron do zawarcia umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego.”,

e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Kwotę pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w art. 17b ust. 2 pkt 3, wypłaca Pełnomocnik po przedstawieniu przez repatrianta wypisu aktu notarialnego umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, przelewem bankowym na rachunek, o którym mowa w ust. 3 pkt 16.”,

f) w ust. 10 wyrazy „ust. 3 pkt 9” zastępuje się wyrazami „ust. 3 pkt 16”;

15) skreśla się art. 20c;

16) w art. 20j skreśla się pkt 3;

17) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. Gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny, udziela się dotacji z budżetu państwa na podstawie porozumienia zawartego z właściwym wojewodą.

2. W przypadku, gdy rada gminy podjęła uchwałę, w której zobowiązała się do zapewnienia lokalu mieszkalnego określonego imiennie kandydatowi na repatrianta i do zawarcia, na czas nieokreślony, umowy nadającej mu tytuł prawny do lokalu mieszkalnego, dotacja może być przyznana do wysokości kwoty stanowiącej równowartość iloczynu 45 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i wysokości wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² na terenie danego powiatu ogłaszanego przez wojewodę na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1610), obowiązującego w dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 5.

3. W przypadku, gdy rada gminy podjęła uchwałę, w której zobowiązała się do zapewnienia lokalu mieszkalnego nieokreślonym imiennie kandydatom na repatriantów i do zawarcia na czas nieokreślony, umowy nadającej im tytuł prawny do lokalu

mieszkalnego, dotacja, o której mowa w ust. 1, może być przyznana do wysokości kwoty stanowiącej równowartość iloczynu 55 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i wysokości wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² na terenie danego powiatu ogłaszanego przez wojewodę na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, obowiązującego w dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 5.

4. Dotacja, o której mowa w ust. 1, jest przeznaczona na dofinansowanie kosztów ponoszonych przez gminę w związku z osiedleniem się na jej terytorium repatrianta i członków jego najbliższej rodziny.

5. Wniosek o przyznanie dotacji gmina składa do właściwego wojewody.

6. Przy udzielaniu dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny repatriantowi i członkom jego najbliższej rodziny, uwzględnia się wielkość lokalu mieszkalnego, jego wyposażenie i stan techniczny oraz lokalizację, a także ewentualne koszty poniesione przez gminę w związku z zapewnieniem repatriantowi i członkom jego najbliższej rodziny lokalu mieszkalnego.

7. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:

- 1) szczegółowy opis pomocy mieszkaniowej udzielonej repatriantowi i członkom jego najbliższej rodziny;
- 2) wysokość i tryb przekazania dotacji należnej gminie zapewniającej lokal mieszkalny;
- 3) tryb kontroli podejmowanych przez gminę działań;
- 4) sposób rozliczenia udzielonej dotacji.

8. Repatriantowi nie przysługują żadne roszczenia z tytułu zapewnienia w różnych gminach różnych warunków lokalu mieszkalnego, jeżeli gminy te otrzymały dotację z budżetu państwa, o której mowa w ust. 1.”;

18) w art. 22 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Gmina otrzymuje z budżetu państwa dotację celową na realizację zadania, o którym mowa w ust. 1, do wysokości 6000 zł na repatrianta i na każdego członka jego najbliższej rodziny.”

19) w art. 29:

a) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Dane umieszczone w ewidencji, o której mowa w ust. 1, Pełnomocnik może w każdym czasie udostępnić repatriantowi, który nie z własnej winy znalazł się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, wynikającej z podeszłego wieku, problemów

finansowych, zdrowotnych lub adaptacyjnych i nie jest w stanie samodzielnie zapewnić sobie lokalu mieszkalnego.”,

b) skreśla się ust. 7;

20) w art. 30 skreśla się ust. 6;

21) w art. 33:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Szef Urzędu prowadzi rejestr spraw dotyczących zezwoleń na pobyt stały, o których mowa w art. 13.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Do rejestru, o którym mowa w ust. 3a, mają zastosowanie przepisy działu X ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 858), w zakresie regulującym prowadzenie rejestru spraw dotyczących zezwoleń na pobyt stały.”

22) w art. 38 w ust. 1 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatom na repatriantów oraz członkom najbliższej rodziny repatrianta.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 858) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 60:

a) w ust. 1 pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19) przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta;”

b) w ust. 2 pkt 3 wyrazy „pkt 19a” zastępuje się wyrazami „pkt 19”;

2) w art. 229 w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest członkiem najbliższej rodziny repatrianta, lub”;

3) w art. 236 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wydania pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, któremu w Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt stały jako członkowi najbliższej rodziny repatrianta;”.

Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 16a ust. 15, art. 17a ust. 6, art. 17c ust. 11, art. 20j oraz art. 38 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 16a ust. 15,

art. 17a ust. 6, art. 17c ust. 11, art. 20j oraz art. 38 ustawy zmienianej w art. 1, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. 1. Do postępowań wszczętych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 2 – 4.

2. Do postępowań w sprawie udzielenia pomocy finansowej, o której mowa w art. 17b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 17b w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. W przypadku postępowań, o których mowa w ust. 2, zakończonych decyzją Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji, zwanego dalej „Pełnomocnikiem”, w sprawie udzielenia repatriantowi pomocy finansowej, Pełnomocnik może przyznać, na wniosek repatrianta, w drodze decyzji, dopłatę w wysokości 25 000 zł, zgodnie z art. 17b ust. 8a ustawy zmienianej w ust. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Przepisy art. 17b i 17c ustawy zmienianej w ust. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się odpowiednio.

3. Przepisy ust. 2 i 3 mają zastosowanie do repatriantów i członków ich najbliższej rodziny, którym Pełnomocnik może przyznać pomoc finansową na podstawie art. 15 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 858). Przepisy art. 15 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw stosuje się odpowiednio.

Art. 5. Pełnomocnik może wydać decyzję o przyznaniu miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów osobie, która przed dniem 1 maja 2017 r. złożyła wniosek o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, a postępowanie w tej sprawie nie zostało jeszcze zakończone. Przepisy art. 3c ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się odpowiednio, z tym że bieg terminu, o którym mowa w art. 3c ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Członek najbliższej rodziny repatrianta, wobec którego umorzono postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, może złożyć do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, za pośrednictwem Pełnomocnika, wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały, o którym mowa w art. 13 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie w terminie 2 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Potrzeba i cel wydania aktu prawnego

Z dniem 1 maja 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 858), której przepisy wprowadziły szereg zmian do procedury repatriacyjnej. Jednymi z pierwszych beneficjentów nowych rozwiązań, w szczególności dotyczących udzielania pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, zostali repatrianci oraz członkowie ich rodzin, którzy przyjechali na zaproszenie Rządu Polskiego w grudniu 2016 r. i zostali zakwaterowani w Domu Polonii Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Pułtusku. Przyjazd wyżej wymienionych osób stanowił pilotaż dla wprowadzonej w ustawie z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw koncepcji ośrodka adaptacyjnego dla repatriantów. Doświadczenia związane ze stosowaniem przepisów znowelizowanej ustawy o repatriacji wobec osób przebywających w Domu Polonii w Pułtusku, a także uwagi i sugestie innych osób i podmiotów zaangażowanych w proces repatriacji, wskazują na konieczność doprecyzowania niektórych rozwiązań w celu usprawnienia przebiegu procesu osiedlania się repatriantów w Polsce oraz wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych.

Projektowane przepisy przewidują instrumenty, których celem jest skuteczna pomoc w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych repatriantów. Zakładanym efektem tych zmian jest podniesienie liczby przybywających co roku do Polski rodzin repatriantów.

W przypadku repatriantów przyjeżdżających na podstawie decyzji Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji, zwanego dalej „Pełnomocnikiem”, o przyznaniu miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów albo na podstawie zaproszenia obywatela polskiego, będącego członkiem jego rodziny, a następnie nabywających samodzielnie mieszkanie w Polsce, korzystając z przyznanej przez Pełnomocnika pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, proponuje się podniesienie poziomu pomocy na zakup mieszkania przyznawanej repatriantowi oraz członkom jego najbliższej rodziny prowadzącym z nim wspólnie gospodarstwo domowe, o kwotę 25 000 zł na rodzinę. Podniesienie wysokości

pomocy ma na celu dostosowanie jej do sytuacji na rynku mieszkaniowym, a tym samym usprawnienie procesu adaptacji rodzin repatriantów do warunków życia w Polsce.

W celu wprowadzenia zachęt dla gmin do zapewniania repatriantom mieszkań oraz pomocy w adaptacji proponuje się powiązanie wysokości dotacji z rzeczywistymi kosztami zapewnienia lokalu mieszkalnego w danym powiecie oraz wprowadzenie w tym zakresie zróżnicowania wysokości dotacji dla gmin zapraszających nieimiennie oraz imiennie wskazanych kandydatów na repatriantów.

Ponadto proponuje się objęcie pomocą finansową całych rodzin repatriantów, a nie jej poszczególnych członków. Służyć temu ma wprowadzenie koncepcji „najbliższej rodziny repatrianta”, rozumianej jako małżonek oraz małoletnie dziecko pozostające pod władzą rodzicielską co najmniej jednego z rodziców, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej razem z repatriantem. Małżonków repatriantów przebywających już na terytorium Polski proponuje się objąć instytucją „uznania za repatrianta”, co pozwoli na zapewnienie, zwłaszcza osobom starszym, wsparcia w sferze praw emerytalno-rentowych. Proponuje się także umożliwienie tym członkom najbliższej rodziny repatrianta, którzy z różnych przyczyn nie mogą skorzystać z możliwości przyjazdu do Polski na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji, możliwość zalegalizowania pobytu w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały w uproszczonym trybie.

Różnice pomiędzy dotychczasowym, a projektowanym stanem prawnym. Szczegółowe omówienie projektowanych zmian

Zmiana proponowana w art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy ma na celu doprecyzowanie zakresu ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1392, z późn. zm.) w związku z wprowadzeniem koncepcji „najbliższej rodziny repatrianta”. Pojęcie to zostało zdefiniowane w projektowanym art. 2 pkt 2 ustawy o repatriacji, jako oznaczające małżonka repatrianta i małoletnie dziecko pozostające pod władzą rodzicielską co najmniej jednego z rodziców, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej razem z repatriantem. Członkami najbliższej rodziny repatrianta mogą być zarówno osoby będące repatriantami, tj. obywatele polscy, jak i cudzoziemcy. Zgodnie z filozofią przyjętą w projektowanej ustawie, repatriant będzie uprawniony do uzyskania różnych form pomocy finansowej w wysokości uwzględniającej liczbę członków jego najbliższej rodziny. W celu wyeliminowania wątpliwości, czy pomocą finansową mogą być objęci członkowie najbliższej rodziny posiadający obywatelstwo polskie nabyte w innym trybie, niż repatriacja (np. małżonkowie, w przypadku, gdy małżeństwo zostało zawarte po przyjeździe repatrianta do Polski czy dzieci

narodzone w Polsce), w definicji doprecyzowano, iż termin ten odnosi się do wskazanych osób, które przybyły do Rzeczypospolitej Polskiej razem z repatriantem. Powyższe rozwiązanie ma na celu zapewnienie pomocy finansowej przewidzianej w ustawie o repatriacji wyłącznie osobom, które przybywają do Polski w związku z repatriacją.

W art. 2 pkt 1 ustawy o repatriacji proponuje się zdefiniowanie pojęcia „kandydat na repatrianta”, w celu jednoznacznego określenia osób, którym mogą być zapewnione warunki do osiedlenia w postaci zapewnienia lokalu mieszkalnego przez gminę w trybie umożliwiającym uzyskanie dotacji z budżetu państwa albo w postaci przyznania przez Pełnomocnika miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów. Wskazanie w definicji, iż kandydat na repatrianta jest osobą polskiego pochodzenia, wobec której konsul wydał decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizej krajowej w celu repatriacji albo – w przypadku osoby, która złożyła wniosek o wydanie wizej krajowej w celu repatriacji przed dniem 1 maja 2017 r. – decyzję o przyrzeczeniu wydania takiej wizej, ma na celu wyeliminowanie sytuacji, w których warunki do osiedlenia zostałyby zapewnione osobie, która nie będzie mogła otrzymać wizej krajowej w celu repatriacji, z uwagi na wystąpienie przesłanek odmowy wydania wizej, o których mowa w art. 10a ustawy o repatriacji.

Zmiany zaproponowane do art. 3b pkt 1 lit. a, art. 3b pkt 2 oraz art. 3c ustawy o repatriacji są konsekwencją wprowadzenia pojęcia „najbliższej rodziny repatrianta” oraz „kandydata na repatrianta” i mają na celu uwzględnienie tej kategorii osób w zadaniach realizowanych przez Pełnomocnika. Skreślenie lit. d w pkt 1 w art. 3b jest związane z koncepcją odstąpienia od przyznawania osobom przebywającym w ośrodkach adaptacyjnych dla repatriantów świadczenia w wysokości 200 zł miesięcznie na rzecz udzielania im pomocy na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o repatriacji. Z doświadczeń repatriantów przebywających w Domu Polonii w Pułtusku, którzy otrzymali ww. pomoc, wynika, że stanowi ona istotne wsparcie finansowe, które jest wykorzystywane na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

Zmiana zaproponowana w art. 3f ust. 9 ustawy o repatriacji ma celu usprawnienie prac Rady do Spraw Repatriacji przez stworzenie możliwości dopraszania do udziału w jej pracach przedstawicieli urzędów administracji rządowej lub samorządowej. Umożliwi to w praktyce szersze i wieloaspektowe omawianie kwestii związanych z usprawnieniem procesu repatriacji z udziałem tych urzędów, które zajmują się tą problematyką w praktyce lub w sferze legislacyjnej.

W art. 9 proponuje się odstąpienie od wprowadzonego przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw warunku wydania wizej krajowej w celu repatriacji w postaci wykazania deportowania lub zesłania przez władze ZSRR. Powyższy wymóg powodował brak możliwości przyjazdu do Polski w ramach repatriacji osób, które spełniając pozostałe warunki repatriacji, nie znajdowały się w posiadaniu dowodów potwierdzających fakt deportacji swojej lub swoich przodków. W ocenie projektodawcy ograniczenie możliwości ich repatriowania do Polski nie jest zasadne. Łagodząc przesłanki repatriacji, projektowana ustawa rozbudowuje warunki udzielenia wizej krajowej w celu repatriacji małżonkowi oraz zstępny i małżonkom zstepnych repatrianta (art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o repatriacji), poprzez wprowadzenie wymogu, iż wiza taka może być wydana ww. osobom, jeżeli zamierzają przybyć do Polski razem z osobą polskiego pochodzenia uprawnioną do repatriacji, z zamiarem osiedlenia się na stałe. Wprowadzona zmiana ma na celu doprecyzowanie przedmiotowego przepisu, w kierunku jednoznacznie wskazującym, że jego intencją jest ułatwienie repatriacji całych rodzin, które przebywają poza terytorium Polski. W obecnym stanie prawnym z rozwiązania przewidzianego w art. 9 ust. 3 i 4 mogą korzystać osoby przebywające już w Polsce od wielu lat, jako małżonkowie repatriantów bądź ich zstepnych, po wszczęciu postępowania przed konsulem o wydanie wizej krajowej w celu repatriacji. Ponadto, wjeżdżając do Polski jako repatrianci, osoby te nabeą uprawnienia do uzyskania jednorazowej pomocy finansowej przewidzianej w art. 17 ust. 1, którą byli objęci jako członkowie rodziny repatrianta (podwójne finansowanie), co nie znajduje uzasadnienia z punktu widzenia racjonalnego gospodarowania finansami publicznymi. Dla małżonków repatriantów, którzy przybyli już do Polski, a chcieliby uzyskać status repatrianta, proponuje się możliwość jego nabycia w postępowaniu o uznanie za repatrianta, prowadzonym przed wojewodą. Z uwagi na często długoletni pobyt ww. osób w Polsce, wojewoda wydaje się organem właściwszym do prowadzenia spraw skutkujących przyznaniem im statusu repatrianta, niż konsul.

W projektowanym art. 13 ustawy o repatriacji proponuje się umożliwienie członkom najbliższej rodziny repatrianta uzyskanie zezwolenia na pobyt stały, jeżeli osoby te nie mogą (np. małoletnie dzieci, w przypadku braku zgody drugiego z rodziców na nabycie przez dziecko obywatelstwa polskiego) lub nie chcą (np. małżonkowie, którzy utraciliby dotychczasowe obywatelstwo, a wraz z nim różne uprawnienia w sferze zawodowej i finansowej) nabyć obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji. Proponuje się, aby organem wydającym zezwolenie na pobyt stały członkom najbliższej rodziny repatrianta był Szef Urzędu do Spraw

Cudzoziemców, a karty pobytu wydawał wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu. W obecnym stanie prawnym osoby takie mogą legalizować pobyt wyłącznie na zasadach ogólnych, bez żadnych ułatwień: mogą uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy, a po dwóch latach pobytu na podstawie tego zezwolenia – możliwość ubiegania się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały (art. 158 ust. 1 pkt 1, art. 195 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach – Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, z późn. zm.).

W projektowanym art. 16 ust. 2a ustawy o repatriacji proponuje się wprowadzenie możliwości uznania za repatrianta dla osób, które uzyskały zezwolenie na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako małżonek repatrianta. Po wydaniu decyzji o uznaniu za repatrianta, przy ustalaniu prawa danej osoby do świadczeń emerytalnych i rentowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich wysokości, okresy zatrudnienia za granicą uwzględnia się jako okresy składkowe. Proponowany przepis ma na celu wyeliminowanie nierównego traktowania małżonków repatriantów niepolskiego pochodzenia, którzy nie mieli wcześniej możliwości uzyskania statusu repatrianta, z uwagi na brak stosownych rozwiązań prawnych (w myśl obecnie obowiązujących przepisów małżonek repatrianta może uzyskać wizę krajową w celu repatriacji). W opinii repatriantów kontaktujących się w tej sprawie z urzędnikami zajmującymi się sprawami repatriacji, takie zróżnicowanie jest krzywdzące. Zmiany zaproponowane w art. 16c ustawy o repatriacji mają na celu dostosowanie przepisów proceduralnych do wprowadzenia nowej kategorii osób uprawnionych do ubiegania się o uznanie za repatrianta.

Projektowane zmiany w art. 17 ustawy o repatriacji są konsekwencją przyjęcia podejścia polegającego na udzielaniu pomocy finansowej rodzinie repatrianta, a nie poszczególnym jej członkom. Wysokość przyznawanej pomocy finansowej będzie uzależniona od liczby członków rodziny. Ponadto, w ust. 2 ww. artykułu proponuje się rozwiązanie mające na celu objęcie pomocą finansową z przeznaczeniem na remont, adaptację lub wyposażenie lokalu mieszkalnego również tych repatriantów (i członków ich najbliższej rodziny), którzy przed wejściem w życie ustawy o repatriacji zamieszkiwali na stałe na terenie jednej z byłych azjatyckich republik ZSRR, jednak bezpośrednio przed przyjazdem do Polski mieszkali na innych obszarach (np. na Białorusi, czy w innej niż azjatycka części Federacji Rosyjskiej). Wyłączenie takiej możliwości wobec omawianej kategorii osób nie znajduje uzasadnienia.

Zmiany zaproponowane w art. 17a ustawy o repatriacji mają na celu doprecyzowanie danych i informacji zawartych we wniosku o przyznanie pomocy na remont, adaptację lub wyposażenie lokalu mieszkalnego oraz dołączanych do tego wniosku, co ma na celu

usprawnienie postępowania prowadzonego przed starostą, a tym samym szybsze załatwienie sprawy.

W art. 17b ustawy o repatriacji proponuje się doprecyzowanie zasad przyznawania przez Pełnomocnika pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych repatrianta oraz członków jego najbliższej rodziny. Nie zmieniono kręgu podmiotów uprawnionych do uzyskania takiej pomocy: nadal będą to osoby które przybyły do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji, posiadając dowód potwierdzający posiadanie warunków do osiedlenia się w postaci oświadczenia obywatela polskiego, będącego wstępnym, zstępnym lub rodzeństwem albo decyzji Pełnomocnika w sprawie przyznania miejsca w ośrodku. Wprowadzono zasadę, iż wniosek o przyznanie pomocy finansowej obejmuje członków najbliższej rodziny repatrianta prowadzących z nim wspólnie gospodarstwo domowe. Jednocześnie, opierając się na doświadczeniach repatriantów przebywających w Domu Polonii w Pułtuskach i wskazywanych przez nich trudności z zakupem lokalu mieszkalnego w Polsce, zdecydowano się na podwyższenie maksymalnej kwoty pomocy w przypadku nabycia lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego o kwotę w wysokości 25 000 zł na rodzinę repatrianta prowadzącą wspólnie gospodarstwo domowe. Jednocześnie wprowadzono zastrzeżenie, iż wysokość pomocy finansowej w formie dopłaty na zakup mieszkania, udzielonej repatriantowi oraz członkom jego najbliższej rodziny, nie może przekroczyć ceny lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, określonej w akcie notarialnym umowy sprzedaży.

W art. 17c zaproponowano rezygnację z wymogu osobistego złożenia przez repatrianta wniosku o przyznanie pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych do Pełnomocnika, ponieważ przepis ten powoduje komplikacje i naraża na niepotrzebne koszty osoby mieszkające poza Warszawą, a charakter czynności podejmowanych w związku ze złożeniem ww. wniosku nie wymaga osobistego stawiennictwa strony. Przepisy proponowane w ust. 3 i 3a art. 17c mają na celu doprecyzowanie danych i informacji zawartych oraz dołączanych do wniosku o przyznanie pomocy na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych repatrianta, a ich celem jest usprawnienie postępowania prowadzonego przed Pełnomocnikiem, a tym samym szybsze załatwienie sprawy. W projektowanym ust. 6 art. 17c ustawy o repatriacji zaproponowano zmianę polegającą na uzupełnieniu katalogu dokumentów stanowiących podstawę do wydania decyzji o przyznaniu pomocy finansowej o umowę podpisaną z deweloperem, z której wynika zobowiązanie stron do zawarcia umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego. W projektowanym ust. 8 ww. przepisu

doprecyzowano, iż warunkiem przekazania kwoty pomocy finansowej do kosztów nabycia lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jest wypis aktu notarialnego umowy sprzedaży.

Propozycja skreślenia art. 20c oraz pkt 3 w art. 20j ustawy o repatriacji jest związana z odstąpieniem od przyznawania osobom przebywającym w ośrodkach adaptacyjnych dla repatriantów świadczenia w wysokości 200 zł miesięcznie na rzecz udzielania im pomocy na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o repatriacji.

W projektowanym art. 21 proponuje się uzależnienie wysokości dotacji z budżetu państwa przekazywanej gminie zapewniającej lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom jego najbliższej rodziny od metrażu oraz miejsca położenia nieruchomości. Proponuje się, aby w przypadku, gdy rada gminy podjęła uchwałę, w której zobowiązała się do zapewnieniu lokalu mieszkalnego określonego imiennie repatriantowi i do zawarcia, na czas nieokreślony, umowy nadającej mu tytuł prawny do lokalu mieszkalnego, gmina uzyskała dotację do wysokości kwoty stanowiącej równowartość iloczynu 45 m^2 powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i wysokości wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m^2 na terenie danego powiatu ogłaszanego przez wojewodę na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1610). Natomiast w przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały dotyczącej zapewnienia lokalu nieokreślonym imiennie repatriantom, proponuje się podniesienie kwoty dotacji, poprzez podniesienie kwoty mnożnika do 55 m^2 . Obecne rozwiązanie, polegające na możliwości przyznania gminie dotacji do wysokości 25 000 zł na repatrianta, stanowi obniżenie kwoty dotacji w stosunku do mechanizmów obowiązujących przed dniem 1 maja 2017 r. Niższa kwota dotacji powoduje, że gmina będzie musiała zaangażować większą kwotę środków własnych na przystosowanie mieszkania przekazywanego repatriantom; niektóre gminy w tej sytuacji zapowiedziały rezygnację z udziału w akcji repatriacyjnej. Ponadto istnieje ryzyko, że w przypadku takiej samej wysokości dotacji, niezależnie od tego, czy gmina zaprasza imiennie czy nieimiennie wskazanych repatriantów, gminy będą podejmować uchwały o zapewnieniu warunków do osiedlenia konkretnym rodzinom repatriantów, np. członkom rodzin już zamieszkałym na ich terenach, bądź kandydatom na repatriantów już przebywającym w Polsce, np. w związku ze studiami. Takie podejście mogłoby spowodować, że osoby oczekujące za granicą i nie mające rodziny w Polsce, będą miały mniejsze szanse na uzyskanie lokalu mieszkalnego od gminy. Proponowana

zmiana ma na celu wprowadzenie zachęt dla gmin do zwiększenia zainteresowania udostępnieniem mieszkań repatriantom.

Zmiana zaproponowana do ust. 3 art. 22 ustawy o repatriacji jest konsekwencją wprowadzenia koncepcji najbliższej rodziny repatrianta i ma na celu uwzględnienie członków rodziny przy określaniu wysokości dotacji udzielanej gminom, które zapewnią repatriantom pomoc w postaci przeprowadzenia remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej.

W projektowanym ust. 5a art. 29 ustawy o repatriacji proponuje się rozwiązanie umożliwiające udzielenie pomocy w zapewnieniu lokalu mieszkalnego repatriantowi, który nie z własnej winy znalazł się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, wynikającej z podeszłego wieku, problemów finansowych, zdrowotnych lub adaptacyjnych i nie jest w stanie samodzielnie zapewnić sobie takiego lokalu. Proponuje się, aby w takiej sytuacji Pełnomocnik mógł ww. osobie udostępnić dane umieszczone w ewidencji lokali mieszkalnych i źródeł utrzymania dla repatriantów, przedstawiane kandydatom na repatriantów.

Propozycja skreślenia ust. 7 w art. 29 oraz ust. 6 w art. 30 ustawy o repatriacji ma na celu usunięcie wymogu protokolarnego i komisyjnego usunięcia danych zawartych w ewidencjach prowadzonych przez Pełnomocnika po upływie okresu przechowywania tych danych. Z uwagi na prowadzenie ww. ewidencji w systemie teleinformatycznym, ich usunięcie po upływie wskazanego okresu powiązane jest z funkcjonalnością systemu i nie wymaga dodatkowych działań ze strony Pełnomocnika (odpowiednie rekordy staną się automatycznie nieaktywne). Z kolei zmiany wprowadzane do art. 33 ustawy o repatriacji mają na celu określenie zasad prowadzenia rejestru spraw dotyczących zezwoleń na pobyt stały członkom najbliższej rodziny repatrianta. Rejestr spraw dotyczących zezwoleń na pobyt stały jest prowadzony na podstawie przepisów działu X ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 858), które będą miały zastosowanie również do rejestru prowadzonego w sprawach udzielania zezwoleń na pobyt stały członkom najbliższej rodziny repatrianta.

Zmiany proponowane do ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (art. 2 projektowanej ustawy) związane są z przyjęciem koncepcji najbliższej rodziny repatrianta.

W art. 3 projektowanej ustawy proponuje się zachowanie w mocy przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 16a ust. 15, art. 17a ust. 6, art. 17c ust. 11, art. 20j oraz art. 38 ustawy zmienianej w art. 1 do dnia wejścia w życie nowych przepisów

wykonawczych wydanych na podstawie art. 16a ust. 15, art. 17a ust. 6, art. 17c ust. 11, art. 20j oraz art. 38 ustawy zmienianej w art. 1, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

W art. 4 proponuje się rozwiązania pozwalające na przyznanie zwiększonej pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych osobom, które nabyły uprawnienia do wnioskowania o przedmiotową pomoc przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Celem projektowanego art. 5 jest umożliwienie zapewnienia warunków do osiedlenia w postaci decyzji Pełnomocnika o przyznaniu miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów wszystkim osobom, które spełniają pozostałe warunki repatriacji, również tym, które złożyły wnioski o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji przed wejściem w życie przepisów ustanawiających ośrodki.

W celu uregulowania sytuacji w zakresie pobytu w Polsce członków najbliższej rodziny repatrianta, wobec których umorzono postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, w art. 6 przyjęto rozwiązanie, iż taka osoba może złożyć do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, za pośrednictwem Pełnomocnika, wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały.

Proponuje się, aby ustawa weszła w terminie 2 dni od dnia ogłoszenia, co pozwoli na szybkie usprawnienie postępowań prowadzonych w sprawach repatriacyjnych oraz objęcie repatriantów i członków ich rodzin stosowną pomocą.

Skutki finansowe

Proponowane przepisy nie powinny spowodować znaczącego zwiększenia poziomu wydatków z budżetu państwa w porównaniu z obecnym, z uwagi na wprowadzenie mechanizmów równoważących koszty przyjmowania repatriantów w poszczególnych trybach przewidzianych ustawą o repatriacji. Analogicznie, jak ma to miejsce w aktualnym stanie prawnym, dopłaty w ramach pomocy na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych będą przysługiwać wyłącznie repatriantom, którzy nie posiadają trwałych warunków mieszkaniowych, tzn. bądź korzystają z zakwaterowania w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, bądź warunki do osiedlenia się zapewnili im członkowie rodziny będący obywatelami polskimi. Gmina zapraszająca repatriantów przybyłych do Polski w ww. trybie nie będzie mogła uzyskać dotacji z tytułu zapewnienia im lokalu mieszkalnego. Gmina może

natomiast przydzielić ww. osobom taki lokal na zasadach ogólnych obowiązujących wszystkich obywateli polskich.

Podwyższenie kwoty dopłaty do zakupu mieszkania o 25 000 zł na rodzinę repatrianta powinno przyczynić się do szybszego opuszczania przez repatriantów ośrodków adaptacyjnych, co z kolei obniży pokrywane z budżetu państwa koszty pobytu danych osób w tych ośrodkach. Jednocześnie wprowadzono ograniczenie, iż wysokość dopłaty do nabycia lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego nie może przekroczyć ceny nabywanej nieruchomości.

Podniesienie wysokości dotacji dla gmin zapewniających repatriantom warunki do osiedlenia się ma na celu zwiększenie zainteresowania gmin procesem repatriacji. Repatriant przybywający do Polski na zaproszenie gminy nie będzie zakwaterowany w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, ani uprawniony do dopłat do czynszu najmu mieszkania czy zakupu mieszkania, a więc w jego przypadku nie będą ponoszone wydatki z budżetu państwa z tego tytułu. Wysokość pomocy przeznaczanej z budżetu państwa na repatrianta i członków jego najbliższej rodziny będzie zatem porównywalna w przypadku zastosowania każdego z niżej wymienionych modeli repatriacji:

- 1) przyjazd do Polski na podstawie zaproszenia członka rodziny bądź w oparciu o decyzję Pełnomocnika o przyznaniu miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów – koszty ponoszone z budżetu państwa będą obejmowały:
 - a) w przypadku osób zakwaterowanych w ośrodku: koszt pobytu w ośrodku, w wysokości ok. 11 tys. zł miesięcznie na czteroosobową rodzinę, a więc 66 tys. zł przy maksymalnym pobycie w ośrodku przez okres 6 miesięcy (zgodnie z OSR do projektu ustawy o zmianie ustawy o repatriacji, która została uchwalona w dniu 7 kwietnia 2017 r., dzienny koszt utrzymania jednej osoby w ośrodku oszacowano na 90 zł) oraz
 - b) koszty pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych przez czteroosobową rodzinę (maksymalnie 125 tys. zł).

Łączna wysokość wydatków z budżetu państwa w przypadku czteroosobowej rodziny przebywającej w ośrodku przez okres 6 miesięcy, a następnie korzystającej z dopłat, będzie zatem wynosić ok. 190 tys. zł.

- 2) przyjazd czteroosobowej rodziny na podstawie uchwały rady gminy zawierającej zobowiązanie do zapewnienia warunków do osiedlenia się – koszty ponoszone z

budżetu państwa będą obejmowały koszty udzielenia dotacji gminie (średnio w kraju ok. 180 tys. zł na lokal mieszkalny).

Inne przewidziane w obecnie obowiązujących przepisach formy pomocy dla repatriantów (jednorazowa pomoc finansowa po przyjeździe, zwrot kosztów związanych z remontem, wyposażeniem lub adaptacją lokalu mieszkalnego) będą przysługiwać wszystkim repatriantom oraz członkom ich najbliższej rodziny.

Wprowadzenie koncepcji „najbliższej rodziny repatrianta” nie spowoduje zwiększenia wydatków w porównaniu z obecnym stanem prawnym, ponieważ członkowie rodziny repatrianta objęci ww. definicją są obecnie w zdecydowanej większości uprawnieni do korzystania z form pomocy finansowej jako repatrianci.

Ograniczenie możliwości przyjazdu do Polski na podstawie wizej krajowej w celu repatriacji do tych członków rodzin, którzy przybywają razem z repatriantem, wykluczy przypadki wnioskowania o wydanie wizej krajowej w celu repatriacji przez osoby, które przybyły do Polski przed 1 maja 2017 r. jako członkowie rodziny repatrianta, eliminując tym samym konieczność udzielenia im po raz kolejny pomocy finansowej na zagospodarowanie w Polsce, którą osoby te były objęte po przyjeździe z repatriantem.

Dla tej kategorii osób, które będąc członkami rodziny repatrianta już zamieszkują na terytorium Polski, projekt przewiduje możliwość uzyskania statusu repatrianta w drodze, prowadzonego przed wojewodą, postępowania o uznanie za repatrianta. Dzięki temu rozwiązaniu osoby te będą mogły uzyskać status repatrianta bez konieczności wyjazdu za granicę, w celu złożenia wniosku a ponadto status ten umożliwi ww. osobom nabycie uprawnień w sferze emerytalno-rentowej. Ma to szczególne znaczenie dla osób starszych bądź schorowanych. Osoba uznana za repatrianta nie otrzymuje żadnej z form pomocy finansowej przewidzianej dla repatriantów, więc w tym zakresie nie powstaną dodatkowe koszty po stronie budżetu państwa. Uzyska natomiast możliwość uwzględnienia jej okresów zatrudnienia za granicą jako okresów składkowych, przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalnych i rentowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co zapewni jej środki niezbędne do godnej egzystencji w Polsce.

Projekt ustawy wywołuje pozytywne skutki społeczno-gospodarcze oraz jest zgodny prawem Unii Europejskiej.